

Examensarbete 15 hp 2012
Konstnärlig kandidatexamen
Institutionen för klassisk musik

Handledare: Peter Berlind Carlson

Thea Kaiser

Examensarbete

Examination

290512/15.30/A339

Thea Kaiser Oboe

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@kmh.se
www.kmh.se

Program

Francis Poulenc (1899-1963)

Sextuor pour piano, flute, hautbois, clarinette, bassoon et cor

1. Allegro vivace
2. Divertissement: Andantino
3. Finale: Prestissimo

Medverkande: Natasa Penezic, Anja Kaiser, Thea Kaiser, Max Låke, Andreas Lyeteg och Maria Wiskari.

Malcolm Arnold (1921-2006)

Ur Sonatina for oboe and piano

1. Leggiero
2. Andante con moto

Medverkande: Thea Kaiser och Georg Öqvist

Programkommentarer

Francis Poulenc var en av medlemmarna i Les six, en fransk tonsättargrupp som ville komma bort från det traditionella, från impressionismen och romantiken. De blandade gärna ”seriös” musik med jazz, folk- och cirkusmusik. De flesta av medlemmarna i Les six har fallit i glömska men Poulencs musik framförs flitigt än idag. Poulenc komponerade mycket kammarmusik, ett av hans mest spelade verk är ”Sextuor pour piano, flute, hautbois, clarinette, bassoon et cor”. Poulenc skrev två versioner av sextetten. Om den första, som publicerades 1931, skrev han att den innehöll några bra idéer men i det stora hela var den dåligt gestaltad. Den slutliga versionen, som publicerades 1939, var han dock mer nöjd med.

Sir Malcolm Arnold är en betydande kompositör i den brittiska musikhistorien. Tillsammans med Benjamin Britten var han under sin livstid den mest eftertraktade brittiska kompositören. Arnold började sin musikaliska karriär som trumpetare i London Philharmonic Orchestra men övergick så småningom till att enbart ägna sig åt komposition. Bland hans verk kan nämnas nio symfonier, balleter, operor, musikal, konserter samt filmmusik. Han har även skrivit mycket kammarmusik för blåsare. Arnolds musik är ofta lättsam och mycket lättillgänglig. I hans musik kan man ofta höra influenser från jazzen. Oboesonatinan är ett bra exempel på det.

Reflektioner

Jag funderar ibland över varför jag egentligen gör det jag gör. Hur hamnade jag där jag är idag? Varför valde jag en så svår väg när det finns så mycket annat man kan göra? Varför står jag och övar oboe flera timmar om dagen och vad är mitt mål med det? Varför spelar jag på konserter? Jag som ju egentligen aldrig har tyckt om att stå på scen.

Jag tvivlar inte på om jag har valt rätt men jag funderar ibland på varför det blev just så här. Många skulle nog bli förvånade om de fick veta att jag idag går på musikhögskolan. Jag har alltid varit blyg och avskytt att stå på scen. Att prata inför klassen och hålla föredrag var det värsta jag visste. Jag kommer aldrig glömma en gymnasielärare som gav mig en utskällning när jag försökte komma undan att hålla ett personligt föredrag på franska inför klassen. Hon hade hört att jag precis hade blivit antagen till musikhögskolan. Hon började skrika på mig att om jag inte ens kunde hålla ett föredrag inför klassen, hur skulle jag då klara av att gå på musikhögskolan? På ett sätt hade hon helt rätt, att spela är väldigt personligt, man blottar sig själv. Man uttrycker sina känslor genom instrumentet. Jag vet egentligen inte hur jag klarar av det, men på något sätt verkar det ju gå.. Visst blir jag nervös av att spela inför publik, men skillnaden är nog att jag är så inne i musiken att jag ibland glömmar bort att det faktiskt är jag som står där.

Ibland när jag pratar med mina klasskamrater hör jag de säga saker som att ”om jag inte har fått jobb när jag går ut, då får jag hitta på något annat att göra” eller ”om jag inte kommer in på master i år då tänker jag sadla om”. Jag har varit med om lärare som påpekar mina chanser att få jobb. Ibland har de sagt ”om du spelar så där på en provspelning kan du vinna vilket jobb som helst” eller ”om du spelar så där får du inga jobb”. Jag tycker det är synd att det så ofta handlar om att vara bäst och att få jobb. Min dröm är självklart också att kunna leva och försörja mig på musiken, men om mitt mål med livet skulle vara att säkert få ett jobb, då skulle de allra flesta andra utbildningar vara bättre alternativ. Att lyckas med musiken är för mig att vara lycklig och tycka det är kul. Jag vill inte tävla och jag vill inte vara bäst. Jag vill hitta en egen spelstil, ett eget sätt att uttrycka mig på.

En av de svåraste men också en av de bästa sakerna med att spela tycker jag är känslan av att aldrig vara klar. Det finns ingen tydlig gräns. Det är mycket möjligt att det är jag som är en pessimist, men det är sällan som jag går hem efter en övningsdag och känner mig nöjd. Det finns alltid saker som kan bli bättre. Egentligen skulle man kunna öva i all evighet, det är bara koncentrationen och tröttheten som sätter stop för att öva. Att varje dag pressa sig till max kan vara väldigt jobbigt. Men det faktum att man aldrig når den här gränsen, att man alltid kan utvecklas ännu mer, det är också det som är så kul.

En annan svår sak med att spela är att det inte alltid är kul att öva. Ibland kan det vara så svårt att hitta inspiration och motivation. Det kan nästan vara en plåga att öva när det känns så. Sådana dagar övar jag ändå men jag vet inte om jag lär mig något. Kanske vore det bättre att bara öva när det är kul. Men jag har alltid en känsla av att jag aldrig kan ta en paus från övandet. Att ta ledigt en dag tycker jag kan vara jättesvårt. Visst måste man som musiker också få vara ledig ibland men det är ett yrke där man alltid måste vara i form, lite som en elitidrottare.

Spelar jag för mig själv eller för publiken? Jag kan tycka att det är en fantastisk känsla att stå och öva i ett isolerat rum där bara min "fantasipublik" hör mig. När jag väl ska spela upp stycket på konsert tycker jag sällan att det är lika kul. Jag vet inte om det beror på min nervositet eller om det beror på att den verkliga publiken kanske inte är riktigt lika entusiastisk som min "fantasipublik".. Jag tror jag spelar både för mig själv och för publiken. Publiken är viktig, och att efter en konsert höra att man berört människor med sin musik är bland det bästa som finns. Men även om jag skulle vara helt ensam, isolerad på en öde ö, skulle jag fortfarande spela. Min "fantasipublik" skulle fortfarande vara närvarande.

Jag har aldrig ångrat att jag håller på med musik men det händer att jag ifrågasätter mitt val av instrument. Tänk dig att du måste bygga ditt instrument själv. Om vädret ändras, ändras instrumentet, om träet du har beställt är dåligt så kommer det troligtvis låta ganska dåligt. Det är lite tabu för oboister att klaga på sina rör, vilket jag aldrig har förstått eftersom det är en så viktig del av oboespelandet. Det fungerar ju helt enkelt inte utan rör. Man vet aldrig om man kommer ha ett rör nästa dag. Det kan fungera jättebra ena dagen och inte låta alls nästa. Av 30 rör som jag bygger är det inte ens säkert att ett enda blir spelbart. Det här är det värsta med att spela för mig, jag vet inte hur många gånger jag har brutit ihop för att ett rör t ex spruckit precis innan en konsert. Inför en konsert är jag minst lika nervös

för om röret kommer hålla som för mitt musikaliska framförande. Om jag någon gång skulle bestämma mig för att inte längre spela, skulle nog rören vara huvudorsaken.

Slutligen, trots alla negativa punkter som jag har räknat upp, varför har jag ändå valt att ägna mitt liv åt musiken? Jag tror det enda svaret på den frågan är att jag älskar musik. Jag vet inte vad som annars skulle kunna göra mig lika lycklig.

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@knh.se
www.knh.se

